

A PROPÒSIT DEL "CICLE DE FLO LA VIGNE", DE LLORENÇ VILLALONGA

VÍCTOR DE MAS CANALS
vmass@xtec.cat

En relació amb les novel·les de Llorenç Villalonga que integren l'anomenat Cicle de Flo la Vigne (*L'àngel rebel*, 1961; *La gran batuda*, 1968; *La Lulú o la princesa que somreïa a totes les conjuntures*, 1970; *Lulú regina*, 1972, i *Flo la vigne*, 1974), aquesta tesi en caracteritza el context històric, analitza el concepte novel·lesc de l'autor, fa una anàlisi detallada de cadascuna de les novel·les i es detura en la recepció crítica coetània que tingueren.

Els principals resultats i conclusions que s'han obtingut de l'anàlisi de les dades són els següents. Tot i que el sintagma és operatiu, no existeix realment un Cicle de Flo la Vigne, sinó la novel·la de Flo (és a dir, *L'àngel rebel* i la seva reescriptura de 1974) i el cicle de la decadència d'Occident (integrat per la resta de les novel·les, a les quals cal afegir *Andrea Víctrix*, editada el 1974 però escrita els anys 1962-63). En la seva pràctica novel·lística, Villalonga no es va ajustar a les seves propostes teòriques. Temàticament, Villalonga és un compulsiu, la seva obra gira obsessivament a l'entorn de la mort individual i col·lectiva; totes les seves creacions són un pretext per incidir en aquest tema, al qual adequa materials de la més diversa procedència encara que els hagi de tergiversar. Així, conscient de la pròpia mort, l'amor a ell mateix l'empeny a aconseguir la immortalitat a través de la literatura. Al llarg d'aquesta cerca de la immortalitat, Villalonga esdevindrà un cronista i un vaticinador; a més, molt més racionalista que retrògrad, es convertirà en un pioner de l'ecologia i evolucionarà cap al pancatalanisme. Tant com s'ha negat aquesta darrera adscripció, s'ha suggerit l'homosexualitat de Villalonga; tanmateix, Villalonga no fou homosexual, sinó homòfil.

Per acabar, s'han obtingut algunes conclusions que són les de més transcendència. Tradicionalment s'ha considerat el corpus de Villalonga dividit entre les obres que fan l'elegia del passat i les que fan la sàtira del present. Aquesta divisió és operativa, però té les seves limitacions. Hi ha elegia a *Bearn*, en efecte, però també n'hi ha a *Lulú regina*, tot i que sigui futura.

Afirmem que hi ha una línia força més significativa que divideix en dos l'obra de Villalonga, la qual està sempre lligada a la voluntat de pervivència. D'una banda, la crònica escatològica, que connecta amb la pervivència literària. De l'altra, la literatura memorialista, que li permet la supervivència personal; privat de la biologia, li quedava la literatura: *Les fures*, *El misantrop*, *L'àngel rebel*, *Falses memòries de Salvador Orlan*.

En aquest context, *L'àngel rebel* és una obra doblement singular. En primer lloc, perquè participa dels dos fronts productius esmentats: el memorialista i

l'escatològic. En segon lloc, perquè recull la negativa de Porcel a convertir-se en el seu continuador biologicoliterari, la qual constitueix, de fet, l'empenta que impulsarà Villalonga a completar el seu gran cicle escatològic: Don Toni de Bearn, Obdúlia de Montcada, la Lili, les Lulús, Andrea Víctrix.

Així, usar el sintagma *l'autor de Bearn* com a perífrasi sinònima de Villalonga és correcte, però si es fa servir com a sinècdoque descriptiva de la seva obra s'està caient en un reduccionisme inacceptable: quan s'ha llegit *Bearn*, tot just si s'ha començat a llegir Villalonga.